

можливість створювати спільні міжнародні слідчі групи. Українська сторона зобов'язалася надати Європолу доступ до своїх баз даних. Це дасть змогу відпрацьовувати масштабні спільні операції щодо боротьби з організованою злочинністю. Національним контактним пунктом у взаємодії з Європолем з української сторони визначено Нацполіцію. Для оперативного обміну інформацією заплановано встановлення спеціального обладнання та програмного забезпечення, яке нададуть європейські партнери.

Отже, на сучасному етапі спостерігається посилення співробітництва України та ЄС у боротьбі зі злочинністю. Європейський Союз зацікавлений у поглибленні співробітництва у цій сфері з нашою державою, адже на рівень злочинності в ЄС значно впливає криміногенна ситуація в Україні – безпосередньому сусіді Союзу. Для України розвиток співпраці з ЄС є не лише важливою у контексті конкретних практичних завдань у боротьбі з різними проявами злочинності з урахуванням досвіду та технічної допомоги Союзу, але й є необхідним напрямком внутрішньодержавного розвитку у процесі забезпечення її відповідності критеріям членства в ЄС. Відтак укладання Угоди про стратегічне та оперативне співробітництво 14.12.2016 р. є логічним етапом у поглибленні відносин сторін та з огляду на її нормативні приписи може мати значний позитивний ефект у боротьбі зі злочинністю.

ДРІШЛЮК К. В.

Національний університет Одеська юридична академія,
старший викладач кафедри кримінального процесу

ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА В СВІТЛІ СУДОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Злочин, як негативне явище суспільства, супроводжує людство з найдавніших часів. В результаті злочину завдається шкода як інтересам приватних осіб, так і інтересам держав, суспільства. Держава по мірі свого розвитку визначає, в кримінальному законодавстві які дії або бездіяльність вважатимуться злочином, і одночасно приймає на себе обов'язок щодо забезпечення прав, свобод та інтересів всіх суб'єктів правовідносин на своїй території, в т.ч. щодо їх охорони від злочинних посягань. Одним із найефективніших засобів захисту прав осіб, яким завдано шкоду, в результаті вчинення кримінального правопорушення є звернення до судових інстанцій. Відповідно до ст. 126 Конституції України юрисдикція судів поширюється на будь-який юридичний спір

та будь-яке кримінальне обвинувачення. У передбачених законом випадках суди розглядають також інші справи [1].

Уявляється, що негативні наслідки вчинення злочину полягають не лише в завданні певної матеріальної шкоди, але й в порушенні певних зв'язків, морального та психологічного стану особи, іноді навіть загального стану здоров'я потерпілого.

У відповідності із чинним Кримінальним процесуальним кодексом України завданнями кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура (ст. 2 КПК України) [2].

Матеріали судової практики показують, що виконання завдань кримінального провадження з боку правоохоронних органів в переважній більшості випадків зводиться до виконання функцій притягнення винної особи до кримінальної відповідальності, виконання функцій загальної та приватної превенції.

В той же час питання відновлення цивільних прав, відшкодування матеріальної шкоди, завданої злочином, залишається поза увагою прокуратури, а іноді й суду і стає нібито «другорядним». Відсутність належної уваги до проблем відновлення майнової, особистої сфери особи, що потерпіла від кримінального правопорушення, фактично зводить нанівець всі зусилля державних органів у захисті інтересів потерпілого. Одночасно, слід зазначити, що найчастіше потерпілий прагне саме відновити свою порушену майнову сферу, компенсувати збитки, що завдані йому незаконними діями інших осіб і лише потім покарати злочинця. В багатьох випадках. За умови повного відшкодування збитків, завданих кримінальним правопорушенням, потерпілий взагалі втрачає інтерес до кримінального провадження та не переслідує мети помсти, покарання правопорушника.

Відповідно до положень діючої Конституції України Україна є правовою, демократичною державою. Дотримання таких конституційних принципів є одним із пріоритетів в діяльності державних органів, підприємств, установ та організацій, фізичних та юридичних осіб.

Уявляється, що в світлі перетворень, які відбуваються в Україні, особливо в сфері реформування судової системи та правоохоронних органів, відновлення прав та захист інтересів особи, що потерпіла від злочину, її матеріального становища повинна стати домінуючою в тому числі в сфері кримінального судочинства, і така мета регулювання

відповідних відносин повинна превалювати над метою кримінального покарання злочинця і досягнення цілей превенції.

Список використаної літератури:

1. Конституція України від 28.06.1996 року // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 року // Відомості Верховної Ради України. — 2013. — № 9-13. — Ст. 88.

МУРЗАНОВСЬКА А. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри кримінального процесу

ПІДСТАВИ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Питання щодо підстав кримінально-процесуальної відповідальності є досить дискусійним. В науковій літературі виділяють від однієї до трьох підстав застосування даного виду відповідальності, розглядаючи в якості підстави: правопорушення (М. Д. Шиндяпіна, І. С. Самошенко, М. Х. Фарукшин, В. І. Гойман, Н. С. Малєїн); виділяючи фактичну (правопорушення) та юридичну (норма права) підстави (П. С. Елькінд, В. С. Вєпрєв) або додаючи до цього ще й прийняття відповідного рішення (Л. В. Гаврилюк).

З першою та останньою точками зору важко погодитись, адже без закріплення в законі обов'язків та наслідків їх невиконання не може йти мова про притягнення особи до відповідальності, яка не може застосовуватись за аналогією, що вже було підкреслено в науковій літературі [1, с. 97-100], причому мова йде не про заперечення застосування аналогії в кримінальному процесі, тим більше новий КПК України прямо закріпив можливість застосування аналогії (ст. 9 КПК України), мова йде саме про недопустимість застосування за аналогією заходів кримінально-процесуальної відповідальності. З іншого боку не можна погодитись і з виділенням такої підстави, як правозастосовний акт [2, с. 4], адже в ньому лише констатується вчинення певного правопорушення та визначається захід та міра відповідальності.

Видається більш обґрунтованою позиція, що була сформульована свого часу П. С. Елькінд про наявність фактичної та юридичної підстав застосування кримінально-процесуальної відповідальності [1, с. 97-100].